

dr hab. Małgorzata Flegel
Dziedzina Sztuki - Teatr
Dyscyplina - sztuki filmowe i teatralne
PWSFTviT im.Leona Schillera w Łodzi
Wydział Aktorski

Łódź, 28 lutego 2025 r.

Recenzja dotycząca oceny, czy osiągnięcia naukowe/artystyczne dr Anny Piotrowskiej - odpowiadają wymaganiom określonym w art.219 ust.1 pkt 2) i 3) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Pani dr Anna Piotrowska choreografka, reżyserka, dramaturg, nauczycielka tańca, wykładowczyni, producentka, w latach 2019 - 2013 prodziekan Wydziału Teatru Tańca Akademii Sztuk Teatralnych im.St.Wyspiańskiego w Bytomiu. Aktualnie wykłada: formy teatru tańca i struktury choreograficzne, improwizacje, taniec współczesny, taniec fizyczny na tymże wydziale. Od 2020 r. Dyrektorka Bytomskiego Teatru Tańca i Ruchu Rozbark. Prezeska i fundatorka Fundacji Rozwoju Tańca Eferte. Założycielka teatru tańca Mufmi w Warszawie. Pomysłodawczyni i koordynatorka licznych ogólnopolskich i międzynarodowych programów edukacyjno - kulturalnych. Współpracowała między innymi ze Śląskim Teatrem Tańca, Polskim Teatrem Tańca w Poznaniu, Wrocławskim Teatrem Pantomimy im. H.Tomaszewskiego. Jest autorką choreografii i ruchu scenicznego w wielu spektaklach tanecznych i dramatycznych. Przygotowała ponad 120 autorskich spektakli. W 2015 r. otrzymała nagrodę Województwa Śląskiego "Złotą Maskę 2016 za całokształt pracy. Zrealizowała kilka przedstawień międzynarodowych "Walk_2_corner", "HUG"(Węgry), "Laka la Manija in the field of half of sth", "Cold Fish" (Norwegia),"CoCo Klimt"(Słowacja), "or Clitoris Landscape(close to gate No.5" (Włochy).

We wrześniu 2015 r. spektakl w wykonaniu Łukasza Pawłowskiego i reżyserii Anny Piotrowskiej "toniejestpostawaartystyczna! czyli premiery nie będzie!" zdobył Grand Prix XIII Ogólnopolskiego Przeglądu Monodramu Współczesnego w Warszawie i Nagrodę Główną 3.Koszalińskich Ogólnopolskich Dni Monodramu, a przedstawienie "bless the king_nieliryczna pieśń został wyróżniony nagrodą na Festiwalu SzekspirOFF 2018 w Gdańsku.

Nietypowa jest ścieżka kariery zawodowej dr Anny Piotrowskiej, po ukończeniu II Liceum Ogólnokształcącego im.Adama Mickiewicza w Słupsku w 1993 r. podjęła naukę na instruktorskim kursie kwalifikacyjnym w specjalności - taniec współczesny w Krakowie pod patronatem Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Centrum Animacji Kulturalnej (1993-1994).

W latach 1996 - 1999 studiowała w Wyższej Szkole Ekonomiczno- Informatycznej w Warszawie, gdzie obroniła pracę licencjacką pod tytułem: " Biznes plan jako element nowoczesnego zarządzania przedsiębiorstwem". Tytuł magistra zaś uzyskała po studiach w latach 2000 - 2002 w Prywatnej Wyższej Szkole Biznesu i Administracji w Warszawie.

W 2009 r. otrzymała dyplom artysty tancerza przyznany przez Związek Artystów Scen Polskich.

Przewód doktorski prowadzony w latach 2014 - 2019 w Uniwersytecie Muzycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie na Wydziale Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej, Muzyki Kościelnej, Rytmiki i Tańca habilitantka ukończyła obroną pracy i uzyskaniem tytułu doktora sztuki w dziedzinie - sztuki muzyczne 13 maja 2019 roku. Rozprawa doktorska nosiła tytuł: "Proces, konstrukcja, struktura - przestrzeni zależności teatru tańca na przykładzie spektaklu dyplomowego studentów PWST W TT pt.: "Transdyptyk".

Po uzyskaniu stopnia doktora w 2019 r. zrealizowała :

- w Teatrze Rozbark w Bytomiu - "19EC20" - koncepcja, reżyseria, choreografia, scenografia - przedstawienie dedykowane wybudowanej w 1920 r. Bytomskiej Elektrociepłowni Szombierki (premiera 25.X.2019);
- "solo na cztery kaski i stracony czas" - koncepcja, choreografia, reżyseria na Gdańskim Festiwalu Tańca 14- 15 grudnia 2019;
- " u progu nieskończoności" - koncepcja, choreografia, reżyseria, kreacja; VIII Tyski Festiwal Performance, Miejskie Centrum Kultury w Tychach (9.XI.2019)
- ANNA PIOTROWSKA /"DANCE WHILE WALKING/STREET OF PRESENCE" - pokaz w przestrzeni publicznej; Centrum Sztuki Tańca w Warszawie (20.IX.2019)
- "3x20" - kreacja i wykonanie; premiera Centrum Sztuki Tańca w Warszawie (19.IX.2019)- Spotkanie improwizowane artystów z różnych dziedzin sztuki z aktywnym udziałem publiczności. Inicjatorce projektu: Aleksandra Bożek- Muszyńska i Zofia Tomczyk.

dr Anna Piotrowska do oceny habilitacyjnej podała osiągnięcia :

- "Gemini tryptyk" - premiera 26.II.2021
- "Panny z przyszłości" - premiera 23.III.2021
- "Policzalni " - premiera 26. IX.2021`
- "Bestie" - premiera 1.X.2022
- "Dziadowisko" - premiera 9.XII.2022

Wszystkie przedstawienia zrealizowano w Teatrze Rozbark w Bytomiu.

Anna Piotrowska w swoim autoreferacie o tytule "WSZYSTKO, CZEGO NIE WIDAĆ. ...o sobie dużo i jeszcze więcej" pisze: "Dojrzałość artystyczna zaczyna się w momencie pojawienia się odwagi do zauważenia samego siebie. Pisanie o sobie wymaga niebawalej

2

śmiałości i spojrzenia z dystansu na to, kim się stałam i nadal stoję. Zauważenie momentu procesu i ciągle zadawanie pytań stanowi siłę naszego rozwoju.(...)”

Oto jak autorka ułożyła rozdziały swojej pracy:

Wprowadzenie

1. Tańczyć znaczy poznawać siebie:
  - 1.1 wiem, że taniec zawdzięczam sobie
  - 1.2. Działalność mufmi
  - 1.3. Działalność Fundacji Rozwoju Tańca Eferte.

2. Opis wybranych dzieł, inspiracje, przebieg procesu, realizacja.
  - 2.1 Historia Brzydoty
  - 2.2. Recording Fields/ I don't wanna be a horse.
  - 2.3. TONIEJESTPOSTAWAARTYSTYCZNA! CZYLI PREMIERY NIE BĘDZIE!
  - 2.4 GEMINI tryptyk/POLICZALNI
  - 2.5 BESTIE/PANNY Z PRZYSZŁOŚCI
  - 2.6 DZIADOWISKO.

3. Artystyczne aspekty mojego rozwoju i postrzegania teatru.
  - 3.1. ONEBODYS PACERECOGNIEZER. Metoda Anny Piotrowskiej procesowana i opisywana we współpracy z Anną Dudą
  - 3.2. Czym jest moje źródło?
    - 3.2.1. SZCZELINA
    - 3.2.2. STRONG REASONS MAKE STRONG ACTIONS
  - 3.3 Charakterystyczne zagadnienia istotne w mojej twórczości.
    - 3.3.1. RESEARCH.
    - 3.3.2. TEATR EKSPERYMENTALNY.
    - 3.3.3. TEATR AUTORSKI.
    - 3.3.4. CIAŁO INDUSTRIALNE.
    - 3.3.5. CIAŁO-BOHATER/ENERGIA.
    - 3.3.6. IMPROWIZACJA/IMPROWIZJA. O świadomości i improwizacji.
    - 3.3.7. RELACJA B E Z RELACJI.
    - 3.3.8. SITE - SPECIFIC.
    - 3.3.9. STAN.
    - 3.3.10. AKTYWNA CHOREOGRAFIA.
    - 3.3.11. KREACJA POSTACI.
    - 3.3.12. EDUKACJA.

4. PROCES_MOJA DOJRZEWAŁNIA.

Podsumowanie

W pracy habilitacyjnej autorka opisuje swoją artystyczną ścieżkę przechodząc w obserwacjach i analizach przez trzydzieści lat pracy artystycznej. Stypendium w 2004 w British Council Awards - Young Polish Arts Entrepreneur i kontakt z pedagogami wyższych uczelni w Wielkiej Brytanii (London Contemporary Dance School, Trinity Laban Conservatoire of Music & Dance, Middlesex University The Rambert School of Ballet and Contemporary Dance, Northern School of Contemporary Dance) zaowocowały świeżością spojrzenia na naturę tańca współczesnego i mam wrażenie dały imperatyw do dalszej coraz bardziej precyzyjnej pracy tancerki i choreografki. Główne nagrody m.inn. na 14. i 15. Międzynarodowych Prezentacjach Współczesnych Form Tanecznych w Kaliszu (2006, 2007) są tego dowodem.

Doceniając ogromny dorobek artystyczny chcę skoncentrować się na czasie po doktoratowym, czyli od 13 maja 2019 r. Bazą oceny pozostają spektakle: "Dziadowisko", "Gemini tryptyk", "Policzalni", "Bestie" i "Panny z przyszłości". Obejrzałam materiał filmowy - każde z przedstawień mnie zaciekało formą ruchu, oszczędnością scenografii (a jednocześnie jej adekwatnością), grą światła koncentrującą uwagę widza na detalu, zaskakującą konsekwentną dramaturgią zdarzeń, a przede wszystkim zwróciło moją uwagę na tancerzy - ich ciała mieniające się w ruchu.

Piotrowska włącza do dorobku jeszcze jedną, wcześniejszą pracę "Pochwałę Brzydoty", przedstawienie zrealizowane we Wrocławskim Teatrze Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego z premierą w lutym 2014 r. Inspiracją była książka "Historia brzydoty" Umberto Eco. Znakomity pisarz analizuje zjawisko od kultury antycznej do Freuda i tego co wypieramy, dochodząc do wieku XX i XXI, w którym piękno i brzydota przestały ze sobą kontrastować, ale jedno połknęło drugie. Mam wrażenie, że reżyserka na tym właśnie oparła opowieść o współczesnej chorobie - Anoreksji. "Żyjemy w czasach dążności do piękna, ideału nagłaśnianego przez media.(...)Anoreksja - jako współczesny kult walki piękna i brzydoty, życia i śmierci, przyjemności i kary. Zainteresowało mnie ucieleśnienie CHOROBY."(cytat z pracy) Spektakl niezmiernie interesujący," Anna Piotrowska - rewelacyjna reżyserka, choreografka i wizjonerka - stworzyła wstrząsająco piękny "taniec śmierci"(...)Szumy i stuki przenikają się z muzyką barokową i oddechami kobiet(...) Pejzaż dźwiękowy wzbogacają wspaniałe wokalizy i chóry pięciu kobiet. Piotrowska niczym Pina Bausch inspirowuje artystki Teatru Pantomimy do pełnych aktów twórczych(...) - fragment recenzji Mirosława Kocura pt. "Danse macabre" ze strony teatralny.pl.

Dla mnie to przedstawienie w półcieniach, koronkowych czarnych sukniach, białej wadze i białych krzesłach, opowiadające o uzależniającej potrzebie bycia piękną, przede wszystkim we własnych oczach, to interesujące studium kobiecego postrzegania świata z wszechobecnym uwarunkowaniem kobiecej estetyki ciała. Ale też uwięzienie kobiet w ich własnej głowie i niemożnością zabierania głosu w innych sprawach świata - zaklejone usta przywołują skojarzenia z "Opowieści podręcznej" Margaret Atwood. Choć u Piotrowskiej kobiety zdzierają plastry, odzyskują głos - wokalizują i mogą o siebie zawalczyć, ale finalnie wracają do punktu wyjścia - wagi i swoich ograniczeń. Niewiarygodnie ciekawe przedstawienie pokazujące możliwości twórczej wyobraźni habilitantki.

Kolejnym dokonaniem, o którym chciałabym napisać jest "Gemini tryptyk" (premiera 26.II.2022). Przedstawienie o symbiozie człowieka z naturą, o naszym stosunku do braci mniejszych, a twórczyni wzbogaca kostiumy tancerzy o maski zwierząt. Trzy części:

ofiarowanie, opowieść i obcowanie są podbudowane muzyką III Symfonii pieśni żałobnych Henryka Mikołaja Góreckiego. Przykra refleksja dotycząca ludzkiej nad ingerencji w świat matki natury wyrażona ruchem aktorów - tancerzy. "Nie daję odpowiedzi na zagadnienia, prowokuję poszukiwania odpowiedzi w każdym widzu, jak również w sobie - pisze habilitantka.

"Policzalni" (premiera 26.09.2021), to kolejny tytuł zrealizowany przez Annę Piotrowską i poszukiwanie poszerzenia formy wypowiedzi o współczesne teksty - monologi. Niestety w nagraniu ginie słowo i nie można zrozumieć głosów tancerzy. Emocjonalny przebieg dramaturgiczny przedstawienia wieńczy scena z kolorowym dywanem i ukryciem jednego z bohaterów pod nim. Reżyserka bawi się formą: "Początek badań został wywiedziony z liczb, zbiorów, ułamków, równań, przełożonych nie tyle w dosłownym oddawaniu w ruchu ich idei, jeden do jednego, ile na zrozumieniu energii i pędu policzalności(...).Policzalni stali się dla mnie bohaterami przyszłości z przeszłości(...) Przemijanie w liczbach". Tak o swoim spektaklu pisze Piotrowska w autoreferacie. Znowu inspiracją jest literatura, tym razem "Zanurzeni w liczbach. Jak matematyka kształtuje nasze życie" Daniela Tammeta autystycznego sawanty.

Za "Gemini tryptyk" i "Policzalnych" dr Anna Piotrowska w 2022 roku otrzymała kolejną Złotą Maskę.

Przedstawienie "Bestie" (2022), to dzieło powstałe z inspiracji prozą Brunona Schulza, współpracą Bytomia i Drohobycza oraz Międzynarodowym Festiwałem Brunona Schulza w Drohobyczu. "W Bestiach pragnęłam przyjrzeć się zagadnieniu popędu, który skupia jak w soczewce wymianę między tym co w nas biologiczne i psychiczne" (...) Tytułowe "Bestie kryją się w każdym z nas, a nasze nieprzyzwolenia, zahamowania, brak odwagi do spełniania marzeń i fantazji powodują, że stajemy się bestiami dla samych siebie, jak i dla otoczenia."(cytat z pracy)

Początek - dziewczyna siedząca na czerwonej podłodze, tyłem do widza, zaspokajająca potrzeby seksualne czy wiążąca troczki od baletki, jak u tancerki Degasa..., a potem energia przemocy i dla kontrastu walc ze Śpiącej Królowy Czajkowskiego. Zwierzęce biologiczne popędy ubrane w kostium.

"Ważniejsze było tu szukanie tego jak daleko mają nasze fantazje do naszych purytańskich czy psychicznych zahamowań i czy w tych dążeniach przypadkiem nie stajemy się bestiami dla innych. To naprawdę ciekawa i dobrze zatańczona praca". (fragment recenzji Sandry Wilk "Od wstydu po wyzwolenie" - stronatanca.pl). Wyzwolone z ubrań ciało mężczyzny w szalonym tańcu i przywrócenie porządku w ubieraniu go na scenie. Odważna, pełna energii praca tancerzy i delikatne prowadzenie aktorów przez reżyserkę w pogłębionym freudowską psychoanalizą i inspiracją Schulzem widowiskowym spektaklu. Piotrowska, to nie tylko reżyserka i choreografka - to zjawisko w dążeniu do nadawania znaczeń i mówieniu o ważnych ludzkich sprawach - tajemnicach w sposób artystycznie wysublimowany.

Podobnie rzecz się ma w "Pannach z przyszłości" - "osobista refleksja dotycząca obrzędu ślubu, roli kobiety w obliczu zmiany stanu cywilnego(...); to swoisty rytuał, złot wiedźm - Panien które jak w Noc Świętojańską i Noc Kupały poddają się rytuałom."(cytat z pracy)

Dr Anna Piotrowska, tym razem operuje bielą, lekkością sukien ślubnych, pięknem ciała, a w tle muzyką poważną. I znowu robi wrażenie choreografią, pomysłami np.: tańcem głów na stole.

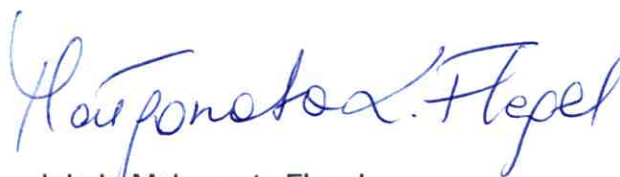
"Dziadowisko" z roku 2022 to praca w kooperacji z Zespołem Pieśni i Tańca "Śląsk". Połączenie tańca ludowego z pracą tancerzy Teatru Rozbark dało widowisko, o którym habilitantka pisze: "to swoiste zjawisko sceniczne pełne absurdu i fantazji, widowisko emocji i ruchu, próba odkrycia romantyzmu w spotkaniu z teatrem tańca(...); wątki miłości i śmierci oraz przenikanie się światów (ziemskiego i świata duchów), mieszają się z elementami absurdu, groteski i współczesnej popkultury". II część "Dziadów" Adama Mickiewicza została przetworzona na użytek spektaklu ruchowego. Wszystko dzieje się na boisku otoczonym siatką i element chyba koszykowych, czarnych piłek, z ich rytmicznym dźwiękiem uderzania o podłogę staje się natrętnie powtarzalny i przewija się przez całość. Koszykarze - tancerze to ptaki - kruki w białych kostiumach. Na to nałożony taniec ludowy tancerek "Śląska" z krokami oberka, krakowiaka czy walca, a nad tym tekst poezji Mickiewicza przystosowany do tej autorskiej wypowiedzi habilitantki. Słowa podawane są indywidualnie przez Guślarza Umarłego i Guślarza Upiora. Pojawiają się oczywiście czyścicowe dusze: dzieci, Sowy, Pana, Zosi w kolejności nieco innej niż w oryginale. W warstwie dźwiękowej historia narasta - od uderzeń piłkami, przez transowe techno, słowo, aż do śpiewu i ludowych przyśpiewek. "Dziadowisko" wzbogacone jest także cytatami z Szekspira mówionymi w oryginale. "(...) ma w sobie prawdziwie romantycznego ducha. Na przecięciu ludowości, fantastyki, groteski i tragizmu powstało przedstawienie intensywnie oddziałujące na widza zarówno dzięki słowom mistrzów, jak i za sprawą przekazu pozawerbalnego. Myślę, że z każdego zakątka Polski(i nie tylko) warto wyruszyć do Bytomia, do dzielnicy Rozbark, aby doświadczyć siły tego widowiska." - fragment recenzji Kamili Łapickiej "Myślenie i czucie"; portal e-teatr.

ONEBODYSPACERECOGNIZER - to metoda pracy Pani dr Anny Piotrowskiej, którą pogłębia od wielu lat. Od 2017 r. razem z Anną Dudą - teoretyczką sztuki tańca. To praca nad obserwacją, a przede wszystkim auto obserwacją ciała w ruchu, ciała w kreacji i w przestrzeni. "Ważny w tej metodzie jest przede wszystkim background choreograficzny - pisze artystka - i mój styl który wypracowałam w blisko 30-letniej karierze. Istotą tych produkcji jest pogłębione studium postaci scenicznej - rozumianej jako złożona, wielowarstwowa struktura doświadczeń i sensów (często podświadomych) płynących z ciała - a także silna ekspresja fizyczności tancerzy, intensywna kreacja przestrzeni i reżyserii światła oraz praca w oparciu o wypracowane przeze mnie różnorodne metody improwizacji. Produkcje moje, te realizowane od 2015 r. głównie w Teatrze Rozbark, dążą do efektu pełnego, wielowymiarowego widowiska, które wpływa na różne zmysły widza i sprawia, że odbiór spektaklu i jego interpretacja odbywa się na kilku poziomach równolegle. Jest to teatr, któremu towarzyszy atmosfera tajemniczości, zatartych granic między różnymi kategoriami estetycznymi, w którym można się spotkać z zaskakującymi rozwiązaniami i połączeniem estetyk(...) Ważnym aspektem kreacyjnym jest również stworzony przeze mnie koncept "ciała industrialnego"- rozpadającego się i przekuwającego energię w ruch.(...)".

Konkludując:

Bogaty dorobek habilitantki, wielość dokonań organizacyjno twórczych, liczne festiwale, grupy taneczne, własne przedstawienia, praca w Akademii Sztuk Teatralnych, bycie dyrektorką Teatru Rozbark dają obraz osoby, która o niekwestionowanym dorobku. Dr Anna Piotrowska nie tańczyła w zawodowej grupie, od początku swojej pracy artystycznej poszukiwała własnej twórczej drogi. Nie powołuje się na autorytety tylko analizuje dogłębnie własne stany cielesno taneczne, jest w ciągłym procesie twórczym w obserwacji rzeczywistości teatralnej wyobraźni i zgłębiania możliwości wyrazu artystycznego człowieka - aktora tancerza, który posługuje się w teatrze autorskim habilitantki nie tylko fizyczną możliwością ruchu, wizualnym światem, świeżością improwizacji, grą kolorem, światłem, strukturą przedmiotów, ale także słowem i śpiewem. To teatr totalny znający swoją moc i używający bogatego języka sztuki. Osiągnięcia artystyczne dr Anny Piotrowskiej wnoszą znaczący wkład w rozwój polskiego teatru tańca, w dziedzinie sztuki, dyscypliny sztuk filmowych i teatralnych i spełniają wymagania do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Wymagania określone w art. 219 ust.1 pkt 2) i 3) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

dr hab. Małgorzata Flegel